

TAKELAJÇI VƏZİFƏSİ ÜZRƏ MÖVZULAR

1.Məxaric zamanı mal və materialların maşınlarla yüklənməsini təmin etmək; mədaxil zamanı mal və materialların anbara daşınmasını, yığılmasını təmin etmək; anbar daxilində mal və materialların düzgün yerləşdirilməsini təmin etmək;

- Yüklərin əl ilə yüklənməsi və boşaldılması.
- Ağır yüklərin əl arabası ilə daşınmasında təhlükəsizlik tələbləri.

2.Maşınların, mexanizmlərin və dəzgahların kran, bucurqat, tal və digər xüsusi vasitələrdən istifadə etməklə üfüqi və şaquli yerdəyişməsinə, yığılmasını, quraşdırılmasını təmin etmək; trosaların, kanat, zəncir və xüsusi ləvazimatın yükün kütləsinə və konfigurasiyasına müvafiq seçilməsini və sınağını təmin etmək;

- Takelaj
- Yükqaldıran kranların növləri
- Yükqaldıran kranların konstruksiyası
- (Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat haqqında) Ümumi müddəalar
- Yükqaldıran maşınlar.
- Yükləmə-boşaltma işləri.

3.Birkaların asılması və takelajın yüklənib göndərilməyə hazırlanmasını təmin etmək;

- Yükləmə-boşaltma işləri və yüklərin nəqli.
- (Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat haqqında) İş zamanı takelajçının vəzifəsi.
- Qurğular, avadanlıqlar, mexanizmlər və alətlər.

4.İri ölçülü avadanlıqların, boru və ştanqların anbara və stelajlara boşaldması zamanı kran, bucurqad, tal və digər xüsusi vasitələrdən istifadə etməklə üfüqi və şaquli yerdəyişməsinə, yığılmasını təmin etmək;

- (Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat haqqında) Əlavə 5 Materialların, məhsulların və avadanlıqların anbarlanması və ştabellənməsinə olan tələblər.
- (Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat haqqında) Əlavə 1Yük tutucuların növləri

5.Yükləmə boşaltma işləri zamanı istiqamətin verilməsini təmin etmək;

- (Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat haqqında) Əlavə 3 Krançıya işarələrin verilməsi qaydaları.

6. Takelajın növlər və ölçülər üzrə yuyulmasını, təmizlənməsini, yağlanmasını, qurudulmasını, seçilməsini və dolanmasını təmin etmək; daşınılan və quraşdırılan aqrekat və konstruksiyaların kütləsinin və ağırlıq mərkəzinin müəyyənləşdirilməsini təmin etmək;

- Texnoloji xəritə
- Kabelli kranlar
- Troslara qulluq və saxlanması.

ƏDƏBİYYAT:

1. S. Mamedov, Təhlükəsiz əmək şəraiti. (Qanunlar, qərarlar, sənəd nümunələri, şərhlər). Bakı-2008.
2. (Əməyin Mühafizəsi haqqında.) Azərbaycan Resp. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Kollegiyasının 25-3№-li qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
Qüvvəyə minib: 24.12.1999-cu il tarixində.
3. <https://az.wikipedia.org/wiki/Takelaj> (18.12.2017)
4. Qaldırıcı kranlara təhlükəsiz xidmət edən takelajçılar üçün təlimat. ТОИ P-66-18-93 Qüvvəyə minib 01.01.1993-cü ildə.
5. G.O. Mirheydərova, Neftqazçıxatma sənayesində təhlükəsizlik qaydaları, Bakı-2013.
6. (Magistral neft kəmərlərinin istismarında texniki təhlükəsizlik qaydaları haqqında) Azərbaycan Respublikasının Yanacaq və Energetika Nazirliyi Əmr№45. Qüvvəyə minib: 18.12.2002-ci il tarixində.
7. ПБ 10-382-00, Kranların quruluşu və təhlükəsiz istismarı qaydaları. Qüvvəyə minib: 17.08.2000-ci il tarixində.
8. V.İ. Puşin, Şəkilli dərslik takelajçı üçün. Moskva-2002.
9. (Yüklər və təsirlər. Layihələndirmə normaları haqqında) Az. Resp. Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Kollegiyasının 02№-li qərarə ilə təstiqlənib. Qüvvəyə minib: 15.04.2015-ci il tarixində.
10. <https://eam.su/klaskifikaciya-gruzov-i-sposoby-stropovki.html> (18.12.2018)
11. <https://sites.google.com/site/tehmeprimizt/lekcii/teoreticeskaa-mehanika/statika/centr-tazesti> (18.12.2018)
12. <https://flot.com/publications/books/shelf/shipnavigation/118.htm?print=Y> (18.12.2018)
13. S. Svensson, Takelajçının əl kitabı, Leningrad-1987.
14. ПД 24-C3K-01-01, Tekstil əsaslı yük qaldırıcı kəmərlər, Qüvvəyə minib 09.11.2001-cü ildə.

1. Universal yük tutucu qurğular hansılardır?

- A) İlməli yüktutucular
- B) Qreyferli yüktutucular
- C) Badyalı yüktutucular
- D) Çalovlu yük tutucular,
- E) Kəlbətli yüktutucular

2. Kanatların konstruksiyaları bir-birindən necə fərqlənir?

- A) Məftillərin sarınma istiqamətinə görə
- B) Məftillərin sayına görə
- C) Məftillərin uzunluğuna görə
- D) Məftillərin diametrinin qalınlığına görə
- E) Məftillərin sərtliyinə görə

3. İşə başlamazdan əvvəl takelajçı nəyi bilməlidir?

- A) Yük tutan vasitələrin keyfiyyətini
- B) Yükün sayını
- C) Yükün ağırlığını
- D) Yük tutan vasitələrin sazlığını
- E) Yük tutan vasitələrin markasını

4. Trosların hansı ölçüsü əsas ölçü sayılır?

- A) Hörüklərin sayı
- B) Kanatın uzunluğu
- C) Materialı
- D) Kütləsi
- E) Diametri

5. Hansı yüktutucu mexanizmlərlə və tərtibatlarla iş aparmaq qadağandır?

- A) Yükötürmə qabiliyyəti bilinməyən, nasaz yüktutucuyla
- B) Sınaqdan keçməyən tərtibatlarla, birkası olan tərtibatlarla
- C) Damğası olan tərtibatlarla, sınaqdan keçən tərtibatlarla
- D) Sınaqdan keçən tərtibatlarla, nasaz yüktutucularla
- E) Nasaz yüktutucularla, pasportu olan mexanizmlərnən